

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 14.10.2009
KOM(2009) 531 galutinis

2009/0150 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl makrofinansinės pagalbos suteikimo Armėnijai

{SEC(2009)1324}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

Komisija, siekdama paremti Armėnijos ekonomikos koregavimą ir padėti jai finansuoti TVF nustatytus išorės mokėjimų balanso ir biudžeto poreikius, siūlo skirti Armėnijai makrofinansinę pagalbą paskolos ir dotacijos pavidalu. Siūloma pagalba bus remiama valdžios institucijų ekonominė programa siekiant užtikrinti biudžeto ir prekybos balanso tvarumą. Ji padės Armėnijai kovoti su pasaulinės finansų krizės padariniais.

Siūloma Bendrijos makrofinansinė pagalba papildys TVF paramą, numatytą pagal TVF valdybos 2009 m. kovo 3 d. patvirtintą patikslintą rezervinį susitarimą, taip pat Pasaulio banko paramą, kuri bus teikiama su biudžeto rėmimo politika susijusių paskolų forma. Bendrijos makrofinansinė pagalba bus išimtinė ir ribota laiko požiūriu ir bus teikiama su sąlyga, kad visų pirma bus daroma pažanga įgyvendinant esamą TVF programą ir kad bus sėkmingai įvykdytos su šia pagalba sietinos ekonominės politikos sąlygos.

Atsižvelgiant į 2010 m. nustatytus finansavimo poreikius, svarbu, kad Bendrijos makrofinansinė pagalba Armėnijai būtų išmokėta 2010–2011 m.

- **Bendrosios aplinkybės**

Pasaulinis ekonomikos nuosmukis ir ypač greitai blogėjanti Rusijos ekonomikos padėtis turėjo didelį poveikį ekonominei veiklai Armėnijoje – nuo paskutinio 2008 m. ketvirčio ji ėmė lėtėti. Po šešerius metus buvusių dviženklių ekonomikos augimo rodiklių, kuriuos daugiausia lėmė perlaidos ir tiesioginės užsienio investicijos (TUI) iš Rusijos, 2008 m. Armėnijos ekonomika išaugo 6,8 %, palyginti su 13,7 % 2007 m. Augimas pagrindiniuose Armėnijos ekonomikos sektoriuose, kaip antai statybos, metalurgijos ir deimantų apdirbimo, sulėtėjo, o eksporto pajamos sumažėjo, dėl to 2008 m. einamosios sąskaitos deficitas padidėjo iki 11,3 % BVP, palyginti su 6,4 % 2007 m.

Armėnijos valiuta 2008 m. liko palyginti stabili iš dalies dėl centrinio banko intervencinių priemonių (dėl to iki 2009 m. sausio mėn. rezervai sumažėjo 20 %); vis dėlto 2009 m. ekonominei padėčiai nuolat blogėjant, valdžios institucijos kovo mėn. pradžioje vėl ėmė taikyti visiškai lankstaus valiutos kurso režimą, dėl to Armėnijos dramats euro ir JAV dolerio atžvilgiu faktiškai nuvertėjo 22 %. Tuo pačiu metu TVF patvirtino 28 mėn. trukmės 540 mln. USD rezervinį susitarimą, kad padėtų Armėnijai spręsti dėl prastėjančios ekonominės aplinkos kylančias problemas ir užtikrinti sklandų perėjimą prie lankstaus valiutos kurso režimo.

Nors neigiamus devalvavimo padarinius pavyko iš esmės neutralizuoti ir bankų sistema

liko patikima, 2009 m. pirmąjį pusmetį ekonominė padėtis labai suprastėjo – BVP per metus sumažėjo 16,3 %. Pramonės gamyba sumažėjo 11,5 %, o statybų sektoriuje užfiksuotas 53,5 % nuosmukis. Dėl ekonomikos nuosmukio atsirado dideli papildomi viešojo sektoriaus finansavimo poreikiai, nes per pirmus penkis 2009 m. mėnesius pajamos sumažėjo 33 % (palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu) ir valdžios institucijos nebepajėgė išlaikyti numatyto fiskalinio deficito rodiklio, nepaisant to, kad nebūtinosios išlaidos atidėtos vėlesniam laikotarpiui. Todėl, net ir gerokai sumažinus biudžetą, numatoma, kad fiskalinis deficitas 2009 m. bus apie 6,5 % BVP, ir mažai tikėtina, kad jis bus padengtas iš TVF pirmiau nurodytų finansavimo šaltinių. Dėl to 2009 m. birželio 22 d. TVF valdyba sutiko leisti Armėnijai iš Fondo lėšų papildomai gauti apie 250 mln. USD pagal rezervinį susitarimą (180 % kvotos), kurių prašė Armėnijos valdžios institucijos.

Pirmą kartą persvarsčius TVF rezervinį susitarimą (patvirtintą 2009 m. birželio 22 d.), prognozuojama, kad bendras realusis BVP 2009 m. sumažės 9,5 %¹; tai reiškia esminius pokyčius, palyginti su praėjusių metų augimo rodikliais, taip pat iš esmės pablogėjusią Armėnijos ekonominę perspektyvą, palyginti su tuo, kas buvo numatyta rezervinio susitarimo patvirtinimo momentu. Tačiau remiantis naujausia liepos vidurio informacija galima teigti, kad ekonomikos nuosmukis yra dar didesnis, nei buvo numatyta patikslintose birželio mėn. prielaidose.

Dėl ekonomikos nuosmukio taip pat labai padidėjo išorės finansavimo poreikiai, palyginti su 2009 m. kovo mėn. Taip atsitiko dėl to, kad labai sumažėjo eksporto pajamos, perlaidos ir TUI, nežiūrint į tai, kad 2009 m. kovo mėn. keitimo kursas sumažėjo. Per pirmus šešis 2009 m. mėnesius užsienio prekybos apyvarta sumažėjo 31,5 %, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, eksportas sumažėjo 45,9 %, o importas – 27,5 %. 2009 m. sausio–gegužės mėn., palyginti su analogišku 2008 m. laikotarpiu, perlaidos sumažėjo 30 %, nors vėliau gauti duomenys rodo, kad nuosmukis greičiausiai bus dar didesnis. Šiuo metu numatoma, kad ir 2009 m., ir 2010 m. eksportas ir perlaidos sumažės 10–20 %, dėl to 2009 m. einamosios sąskaitos deficitas pasieks 13 % BVP, nežiūrint į tai, kad keitimo kursas sumažėjo.

- **Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos**

Nėra

- **Derėjimas su kitomis Europos Sąjungos politikos sritimis ir tikslais**

Armėnija yra viena iš ES šalių partnerių pagal Europos kaimynystės politiką (EKP). ES ir Armėnijos 5 metų EKP veiksmų planas patvirtintas 2006 m. lapkričio mėn. Europos Sąjungai gyvybiškai svarbu, kad šalys prie jos rytinių sienų būtų stabilios, gerintų viešąjį administravimą, o jų ekonomika vystytųsi. Šiuo tikslu Europos Komisija parengė Rytų partnerystės kūrimo pasiūlymą. Oficialiai apie pradedamą ES ir šešių šalių partnerių Rytų partnerystę paskelbta 2009 m. gegužės 7 d. Prahoje vykusiame aukščiausiojo lygio susitikime.

¹ Remiantis naujesniais duomenimis, 2009 m. BVP gali sumažėti daugiau kaip 10 %.

2. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

• Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Rengdamos šį Komisijos pasiūlymą, Komisijos tarnybos susisiekė su Armėnijos valdžios institucijomis ir Tarptautiniu valiutos fondu siekdamos aptarti pagalbos poreikius. Prieš pateikdama šį pasiūlymą Komisija konsultavosi su Ekonomikos ir finansų komitetu, kuris dėl šio pasiūlymo nepareiškė jokių prieštaravimų. Tarybai priėmus sprendimą, Komisijos tarnybos ves derybas su Armėnijos valdžios institucijomis dėl susitarimo memorandumo ir dotacijos ir paskolos susitarimų, kad nustatytų išsamias pagalbos panaudojimo sąlygas.

• Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Dalyvaujant Komisijos paskirtiems nepriklausomiems konsultantams, bus atliktas Armėnijos viešųjų finansų ir administracinės kontrolės kokybės ir patikimumo vertinimas.

• Poveikio vertinimas

Makrofinansinė pagalba turės tiesioginį poveikį Armėnijos mokėjimų balansui, todėl padės sumažinti finansinius suvaržymus įgyvendinant valdžios institucijų ekonominę programą ir finansuoti biudžeto deficitą. Teikiant makrofinansinę pagalbą, bus toliau remiamas su TVF sutartų stabilizavimo programos bendrųjų tikslų įgyvendinimas; šiais tikslais visų pirma siekiama išorės koregavimo, užsienio atsargų sustiprinimo, pasitikėjimo vidaus valiuta ir bankų sistema išsaugojimo ir neturtingųjų apsaugos. Atsižvelgiant į galimą spaudimą mokėjimų balansui, kuris susidarys dėl švelnesnės finansų politikos, dalį makrofinansinės pagalbos sudarys dotacijos.

Šių makroekonominių tikslų nebūtų galima įgyvendinti finansuojant projektus ir (arba) teikiant techninę pagalbą. Kai sumos išmokamos kaip mokėjimų balanso pagalba (kaip siūloma Armėnijos atveju), jos padeda sukurti centrinio banko atsargas, kaip tai numatyta pagal makroekonomikos stabilizavimo programą. Tačiau atsižvelgiant į galimą spaudimą mokėjimų balansui, kuris susidarys dėl švelnesnės finansinės politikos, dalis makrofinansinės pagalbos taip pat gali būti panaudota biudžeto deficitui finansuoti.

EB pagalba taip pat padės valdžios institucijoms įgyvendinti trumpalaikes ir vidutinės trukmės politikos kryptis, nurodytas ES ir Armėnijos veikslių plane.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

• Siūlomų veikslių santrauka

Bendrija suteiks Armėnijai iki 100 mln. EUR makrofinansinę pagalbą. Atsižvelgiant į didelį ekonomikos krizės poveikį Armėnijos ekonomikai ir šalies atitikimą finansavimo palankiomis sąlygomis IDA kriterijams, Bendrijos pagalbą sudarys 35 mln. EUR

dotacija ir 65 mln. EUR paskola. Paskolai suteikti Komisija bus įgaliota pasiskolinti iš kapitalo rinkų arba iš finansų institucijų iki 65 mln. EUR.

Pagalbos suma bus išmokama per du kartus. Ilgiausias paskolos suteikimo laikotarpis – 15 metų. Pagalbos lėšas valdys Komisija, kuri su valdžios institucijomis susitars dėl konkrečių ekonominės politikos ir finansinių sąlygų, susijusių su atskirų pagalbos dalių išmokėjimu. Bus tinkamai atsižvelgiama į tai, ar yra laikomasi su Finansiniu reglamentu suderintų konkrečių reikalavimų dėl sukčiavimo ir kitų pažeidimų prevencijos.

Pagalba bus visiškai suderinta su makroekonominiais tikslais, numatytais Armėnijos ekonominės politikos dokumentuose, pavyzdžiui, 2009 m. Ekonominės ir finansų politikos memorandume ir su TVF sudarytame techniniame susitarimo memorandume. Ji taip pat bus suderinta su ilgesnio laikotarpio tikslais, numatytais 2006 m. lapkričio mėn. priimtame ES ir Armėnijos veiksmų plane. Kalbant apie konkrečias ekonominės politikos įgyvendinimo sąlygas, susijusias su dotacijos ir paskolos dalių išmokėjimu, Komisija ketina sutelkti dėmesį į kelias sritis, visų pirma į valstybės finansų valdymą. Komisija taip pat gali nuspręsti sutelkti dėmesį į specifines labai svarbias politikos sritis, pavyzdžiui, į ES ir Armėnijos veiksmų plane ir 2009 m. pažangos ataskaitoje numatytus prioritetus arba į priemones, kurios laikomos reikalingomis po pirmiau paminėto administracinės kontrolės kokybės ir patikimumo vertinimo.

- **Teisinis pagrindas**

Sutarties 308 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas**

Pasiūlymas priklauso išimtinai Bendrijos kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

Šios pagalbos suma – iki 100 mln. EUR atitinka 19 % Armėnijos nepatenkintų finansinių poreikių 2009–2010 m. pagal TVF programą, papildomai prie TVF, Pasaulio banko ir Azijos plėtros banko suteiktos makroekonominės pagalbos, ir neįskaitant tais pačiais metais ketinamos suteikti biudžeto paramos pagal Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę (EKPP) (19,5 mln. EUR 2010 m. po pirmosios dalies – 12,3 mln. EUR išmokėjimo 2009 m.). Bendrija prisiima didelę dalį šios naštos, atsižvelgdama į dabartinę išskirtinę padėtį, nes pasaulio krizė daro didelį poveikį Armėnijos ekonomikai.

- **Pasirinkta priemonė**

Siūlomos priemonės – kitos.

Kadangi pagrindų reglamento dėl makrofinansinės pagalbos priemonės nėra, *ad hoc* Tarybos sprendimai pagal Sutarties 308 straipsnį yra vienintelė tokiai pagalbai turima teisinė priemonė.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pagalbos dotacijos dalis (35 mln. EUR) būtų finansuojama iš 2009 m. įsipareigojimų asignavimų pagal 01 03 02 biudžeto eilutę (Makroekonominė parama), o mokėjimai vykdomi anksčiausiai 2010 m.

Pagal Garantijų fondo reglamentą² 2010 m. išmokėtos 65 mln. EUR paskolos atidėjinių suma bus gauta 2012 m. ir sieks daugiausia 5,85 mln. EUR.

5. PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Persvarstymo, keitimo, laikino galiojimo sąlyga**

Pasiūlyme nustatytas riboto naudojimosi laikotarpis.

² 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, įsteigiančio Išorės veikslių garantijų fondą (kodifikuota redakcija), 5 straipsnis. Atidėjiny s skiriamas iš Garantijų fondo atidėjinių (01 04 01 14 biudžeto eilutė).

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl makrofinansinės pagalbos suteikimo Armėnijai

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 308 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą³,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę⁴,

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

- (1) Armėnijos ir Europos Sąjungos santykių pagrindas – Europos kaimynystės politika. 2006 m. lapkričio 14 d. ES ir Armėnija pasirašė Europos kaimynystės politikos veiksmų planą, kuriame nustatyti ES ir Armėnijos santykių prioritetai vidutiniu laikotarpiu ir susijusios politikos sritys, kurias įgyvendinant turėtų būti pasiekta didesnė ekonominė integracija. ES ir Armėnijos santykių sistemą dar labiau sustiprino naujai pradėta Rytų partnerystė.
- (2) Nuo 2008 m. antrojo pusmečio Armėnijos ekonomikai vis didėjančią poveikį turi tarptautinė finansų krizė: mažėja gamyba ir biudžeto pajamos, auga išorės finansavimo poreikis.
- (3) Armėnijos ekonominė padėtis yra koreguojama ir gaivinama su Tarptautinio valiutos fondo finansine pagalba. 2009 m. kovo mėn. Armėnijos valdžios institucijos sudarė su TVF 540 mln. EUR rezervinį susitarimą Armėnijos ekonomikai paremti siekiant prisitaikyti prie ekonominės krizės sąlygų.
- (4) Toliau blogėjant ekonominei situacijai ir augant būtinybei peržiūrėti programą grindžiančias ekonomines prielaidas, taip pat išaugusius išorės finansavimo poreikius, Armėnija ir TVF susitarė padidinti TVF teikiamus išteklius 250 mln. EUR – šį susitarimą TVF valdyba patvirtino 2009 m. birželio 22 d.
- (5) Bendrija ketina 2009 ir 2010 m. suteikti iš viso 32 mln. EUR biudžeto paramos dotacijas pagal Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę (EKPP).

³ OL C [...], [...], p. [...].

⁴ OL C [...], [...], p. [...].

- (6) Armėnija, atsižvelgdama į blogėjančią ekonominę padėtį ir perspektyvas, paprašė papildomos Bendrijos makrofinansinės pagalbos.
- (7) 2010 m. mokėjimų balanse yra susidaręs didelis finansavimo trūkumas, todėl makrofinansinė pagalba yra laikoma tinkama priemone reaguojant į Armėnijos prašymą atsižvelgiant į dabartines išskirtines aplinkybes siekiant suteikti ekonomikos stabilizavimo paramą kartu su dabartine TVF programa. Tikimasi, kad ši finansinė pagalba taip pat padės sumažinti biudžeto finansavimo poreikius.
- (8) Siekiant užtikrinti veiksmingą Bendrijos finansinių interesų, susijusių su šia finansine pagalba, apsaugą, būtina, kad Armėnija taikytų tinkamas priemones, susijusias su sukčiavimu, korupcijos ir kitų su pagalba siejamų pažeidimų prevencija ir kova su jais, Komisija vykdytų kontrolę, o Audito Rūmai atliktų auditą.
- (9) Teikiant Bendrijos finansinę pagalbą, biudžeto valdymo institucijos galios nėra pažeidžiamos.
- (10) Šią pagalbą turėtų valdyti Komisija, konsultuodamasi su Ekonomikos ir finansų komitetu.
- (11) Šiam sprendimui priimti Sutartyje nenumatyti jokie kiti įgaliojimai, išskyrus nustatytuosius 308 straipsnyje,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

1. Bendrija suteikia Armėnijai makrofinansinę pagalbą suteikdama paskolą ir dotaciją – jomis siekiama padėti stabilizuoti Armėnijos ekonomiką ir sumažinti jos mokėjimų balanso ir biudžeto poreikius, kaip nurodyta dabartinėje TVF programoje.
2. Šios pagalbos paskolos dalį sudaro ne didesnė kaip 65 mln. EUR pagrindinė suma, kurios terminas – ne ilgesnis kaip 15 metų. Šiuo tikslu Komisija yra įgaliota reikalingus išteklius pasiskolinti Europos bendrijos vardu.
3. Pagalbos dotacijos dalį sudaro ne didesnė kaip 35 mln. EUR suma.
4. Šios Bendrijos finansinės pagalbos išmokėjimą valdys Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Ekonomikos ir finansų komitetu bei atsižvelgdama į TVF ir Armėnijos sudarytus susitarimus arba sutartis.
5. Bendrijos finansinė pagalba teikiama dvejus metus nuo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyto susitarimo memorandumo įsigaliojimo pirmosios dienos. Tačiau susiklosčius atitinkamoms aplinkybėms, Komisija, pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu, gali nuspręsti pratęsti teikimo laikotarpį ne ilgiau kaip vieneriems metams.

2 straipsnis

1. Komisija susitaria su Armėnijos valdžios institucijomis (pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu) dėl ekonominės politikos įgyvendinimo sąlygų, susijusių su šia Bendrijos makrofinansine pagalba, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume, dotacijos ir paskolos susitarimuose. Sąlygos neturi prieštarauti TVF ir Armėnijos sudarytoms sutartims arba susitarimams. Išsamios pagalbos finansinės sąlygos bus nustatytos dotacijos ir paskolos susitarimuose, kuriuos turės sudaryti Komisija ir Armėnijos valdžios institucijos.
2. Bendrijos finansinės pagalbos panaudojimo laikotarpiu Komisija stebi, ar Armėnijos finansinės procedūros, administracinės procedūros, vidaus ir išorės kontrolės mechanizmai, kurie svarbūs teikiant šią pagalbą, yra patikimi.
3. Komisija reguliariai tikrina, ar Armėnijos ekonominė politika atitinka Bendrijos pagalbos tikslus ir ar tinkamai laikomasi sutartų ekonominės politikos sąlygų. Atlikdama tikrinimus Komisija glaudžiai bendradarbiauja su Tarptautiniu valiutos fondu ir Pasaulio banku, o, prireikus, su Ekonomikos ir finansų komitetu.

3 straipsnis

1. Komisija išmoka Armėnijai Bendrijos finansinę pagalbą per du kartus, laikydamosi 2 dalies sąlygų. Kiekvienos dalies dydis bus nustatytas susitarimo memorandume.
2. Komisija nusprendžia dėl atskirų dalių išmokėjimo, atsižvelgdama į tai, ar yra tinkamai įgyvendinamos ekonominės politikos sąlygos, sutartos susitarimo memorandume, ir dotacijos ir paskolos susitarimuose sutartos pagalbos sąlygos. Antroji dalis neišmokama anksčiau nei praėjus trimis mėnesiams po pirmosios dalies išmokėjimo.
3. Bendrijos lėšos pervedamos į Armėnijos centrinį banką. Remiantis susitarimo memorandumo nuostatomis, įskaitant patvirtinimą dėl nepatenkintų biudžeto finansavimo poreikių, lėšos, kurių vertė apskaičiuota vietos valiuta, gali būti pervestos į Armėnijos išdą, kuris yra galutinis gavėjas.

4 straipsnis

1. Skolinimosi ir skolinimo operacijos atliekamos eurais, taikant tą pačią pinigų užskaitos datą, ir nesukelia Bendrijai tokių neigiamų pasekmių, kaip, pavyzdžiui, mokėjimo terminų pakeitimas, valiutų keitimo kurso ar palūkanų normos rizika ar bet kokia kita komercinė rizika.
2. Jei Armėnija paprašo, Komisija imasi visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrinta, jog į paskolos sąlygas būtų įtraukta išankstinio gražinimo sąlyga ir kad ja būtų įmanoma pasinaudoti.
3. Armėnijos prašymu ir susidarius palankioms aplinkybėms sumažinti paskolos palūkanų normą, Komisija gali refinansuoti visą ar dalį jos pradinių paskolų arba pakeisti atitinkamas finansines sąlygas. Refinansavimo ar restruktūrizavimo operacijos atliekamos pagal 1 dalyje nustatytas sąlygas ir neturi pailginti vidutinės

šių pasiskolinimų trukmės ar padidinti negražintos sumos dydžio, kuris yra refinansavimo arba restruktūrizavimo diena.

4. Visas Bendrijos išlaidas, kurios yra tiesiogiai susijusios su skolinimosi ir skolinimo operacijomis pagal šį sprendimą, padengia Armėnija.
5. Ekonomikos ir finansų komitetas informuojamas apie 2 ir 3 dalyse nurodytų operacijų eigą.

5 straipsnis

Bendrijos finansinė pagalba įgyvendinama pagal 2002 m. birželio 25 d. Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento⁵ nuostatas ir jo įgyvendinimo taisykles⁶. Susitarimo memorandume ir dotacijos ir (arba) paskolos susitarimuose su Armėnijos valdžios institucijomis visų pirma numatomos tinkamos priemonės, kurių imasi Armėnija ir kurios yra susijusios su sukčiavimu, korupcijos ir kitų su pagalba siejamų pažeidimų prevencija ir kova su jais. Juose numatoma, kad Komisija, įskaitant Europos kovos su sukčiavimu tarnybą (OLAF), atliks kontrolę, taip pat turės teisę atlikti patikrinimus vietoje ir inspektavimus, o Audito Rūmai atliks auditus, kurie prireikus bus vykdomi vietoje.

6 straipsnis

Iki kiekvienų metų rugpjūčio 31 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje pateikiamas šio sprendimo įgyvendinimo per praėjusius metus vertinimas. Ataskaitoje nurodomas susitarimo memorandume pagal 2 straipsnio 1 dalį nustatytų politikos sąlygų, Armėnijos vykdomos ekonominės ir finansinės veiklos rezultatų ir Komisijos sprendimo išmokėti pagalbos dalį ryšys.

7 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje [...]

Tarybos vardu
Pirmininkas
[...]

⁵ OL L 248, 2002 9 16, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

⁶ Komisijos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, OL L 357, 2002 12 31, p. 1.

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO PAVADINIMAS

Makrofinansinė pagalba Armėnijai

2. VEIKLA GRINDŽIAMO VALDYMO IR VEIKLA GRINDŽIAMO BIUDŽETO SUDARYMO SISTEMA

Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) ir susijusi (-ios) veiklos rūšis (-ys):

01 antraštinė dalis – Ekonomikos ir finansų reikalai, 03 antraštinė dalis – Tarptautiniai ekonomikos ir finansų reikalai

3. BIUDŽETO EILUTĖS

3.1. Biudžeto eilutės (veiklos eilutės ir atitinkamos techninės bei administracinės pagalbos eilutės (buvusios BA eilutės)) su išlaidų kategorijomis:

01 03 02 straipsnis – Makroekonominė parama 01 04 01 14 – Garantijų fondo atidėjiniai Bendrijos prisiimtoms paskoloms, skirtoms teikti makrofinansinę pagalbą trečiosioms šalims.

3.2. Priemonės ir jos finansinio poveikio trukmė:

Nuo 2010 m.; preliminariai numatyta visą sumą išmokėti 2010 m. dviem dalimis. Tačiau negalima atmesti vėlavimo galimybes, tokiu atveju ši operacija būtų pratęsta.

3.3. Biudžeto ypatybės:

Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis		Nauja	ELPA įnašas	Šalių kandidačių įnašai	Finansinės perspektyvos išlaidų kategorija
01 04 01 14	PI	DIF	NE	NE	NE	Nr. 4
01 03 02	NPI	DIF	NE	NE	NE	Nr. 4

3.4. Pagalbą sudaranti paskolos dalis

01 04 01 14 – Garantijų fondo atidėjiniai

Išorės veiksmų garantijų fondui lėšos atidedamos pagal Fondo reglamentą su pakeitimais. Pagal šį reglamentą atidėjiniai į Fondą apskaičiuojami ne nuo visos sprendimo priėmimo metu numatytos suteikti paskolos sumos, bet nuo metų pabaigoje negražintos sumos. Atidėjinių suma apskaičiuojama „n“ metų pradžioje iš planuojamos sumos atėmus Fondo grynojo turto vertę „n-1“ metų pabaigoje. Ši atidėjinių suma „n“ metais įrašoma į „n+1“ metų preliminarų biudžetą, o „n+1“ metų

pradžioje visa ši suma pervedama iš Garantijų fondo atidėjinių (01 04 01 14 biudžeto eilutė).

Todėl apskaičiuojant Fondo atidėjinių sumą, 9 % (daugiausia 5,85 mln. EUR) visos faktiškai išmokėtos sumos bus įskaičiuota į planuojamą „n-1“ metų pabaigos sumą.

01 04 01 04 – Europos bendrijos garantija Bendrijos suteiktoms paskoloms, skirtoms teikti makrofinansinę pagalbą trečiosioms šalims.

Biudžeto įrašas („p.m.“), susijęs su paskolos (65 mln. EUR) biudžeto garantijos suma, bus panaudotas tik tuomet, jei bus faktiškai pareikalauta šios garantijos. Tikimasi, kad biudžeto garantijos nebus pareikalauta.

4. IŠTEKLIŲ SUVESTINĖ

4.1. Finansiniai ištekliai

4.1.1. Įsipareigojimų asignavimų (IA) ir mokėjimų asignavimų (MA) suvestinė

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Išlaidų rūšis	Skirsnio Nr.		2009 m.	2010 m.			Iš viso
---------------	--------------	--	---------	---------	--	--	---------

Veiklos išlaidos⁷

Įsipareigojimų asignavimai (IA)	8.1.	a	99,000	107,000 ⁸			
Mokėjimų asignavimai (MA)		b	110,000	111,000 ⁸			

Į orientacinę sumą įskaičiuotos administracinės išlaidos⁹

Techninė ir administracinė pagalba (NDIF)	8.2.4.	c	0	0			
---	--------	---	---	---	--	--	--

ORIENTACINĖ SUMA, IŠ VISO

Įsipareigojimų asignavimai		a+c	0	0			
Mokėjimų asignavimai		b+c	0	0			

Į orientacinę sumą neįskaičiuotos administracinės išlaidos¹⁰

Žmogiškieji ištekliai ir susijusios išlaidos (NDIF)	8.2.5.	d	0	0			
Į orientacinę sumą neįskaičiuotos prie žmogiškųjų išteklių ir susijusių išlaidų nepriskiriamos administracinės išlaidos (NDIF)	8.2.6.	e	0	0			

Iš viso orientacinių priemonės finansinių išlaidų

IŠ VISO IA, įskaitant išlaidas žmogiškiesiems ištekliams		a+c +d +e	99,000	107,000 ⁸			
IŠ VISO MA, įskaitant išlaidas žmogiškiesiems ištekliams		b+c +d +e	110,000	111,000 ⁸			

⁷ Atitinkamos xx antraštinės dalies xx 01 skyriui nepriklausančios išlaidos.

⁸ 2010 m. preliminarus biudžeto projektas.

⁹ Išlaidos pagal xx antraštinės dalies xx 01 04 straipsnį.

¹⁰ xx 01 04 arba xx 01 05 straipsniams nepriskiriamos išlaidos pagal xx 01 skyrių.

4.1.2. Suderinamumas su finansiniu programavimu

- Pasiūlymas atitinka esamą finansinį programavimą.
- Atsižvelgiant į pasiūlymą, reikės pakeisti finansinės perspektyvos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.
- Įgyvendinant pasiūlymą, gali tekti taikyti Tarpinstitucinio susitarimo nuostatas¹¹ (t. y. taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti finansinę perspektyvą).

4.1.3. Finansinis poveikis pajamoms

- Pasiūlymas neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas pajamoms turi tokį finansinį poveikį:

4.2. Žmogiškųjų išteklių visos darbo dienos ekvivalentas (įskaitant pareigūnus, laikinuosius ir išorės darbuotojus); išsami informacija pateikta 8.2.1 punkte.

Metų poreikiai	2009 m.	2010 m.				
Iš viso žmogiškųjų išteklių	1/3	1/3				

5. YPATYBĖS IR TIKSLAI

5.1. Trumpalaikiai ir ilgalaikiai poreikiai

Armėnijos ekonomika labai nuketėjo nuo pasaulinės ekonomikos ir finansų krizės. 2008 m. antrą pusmetį pradėjo lėtėti ekonomikos augimas, ir numatoma, kad 2009 m. gamyba sumažės 9,5 %. Nepaisant to, kad 2009 m. kovo mėn. krito valiutos kursas, dėl smarkiai sumažėjusių perlaidų ir tiesioginių užsienio investicijų srautų į šalį einamosios sąskaitos deficitas greičiausiai nemažės, todėl bendrieji išorės finansavimo poreikiai išliks. Tarptautinis valiutos fondas apskaičiavo, kad išorės finansavimo trūkumui padengti TVF, Pasaulio bankas ir oficialūs pagalbos teikėjai turės skirti 1,113 mln. USD 2009 m. ir 549 mln. USD 2010 m. Nors remiantis dabartinėmis prielaidomis programą numatoma visiškai finansuoti 2009 ir 2011 m., nepaisant TVF ir numatomos Pasaulio banko paramos 2010 m. išlieka finansavimo trūkumas, kuris TVF skaičiavimu yra 140 mln. USD; tai yra siūloma ES pagalbos suma.

5.2. Papildoma Bendrijos dalyvavimo nauda, pasiūlymo suderinamumas su kitomis finansinėmis priemonėmis ir galima sąveika

Bendrijos finansinė parama rodo, kad šalis yra strategiškai svarbi Europos kaimynystės politikos ir Rytų partnerystės partnerė. Makrofinansinė pagalba yra

¹¹ r. Tarpinstitucinio susitarimo 19 ir 24 punktus.

tinkama priemonė esamai Bendrijos pagalbai papildyti; ja padedama visiškai finansuoti TVF remiamą ekonominio koregavimo programą. Vadinasi, galima užtikrinti svarbią sinergiją, kiek tai susiję su jos poveikiu ekonomikos reformai ir stabilizavimui.

5.3. Pasiūlymo tikslai, numatomi rezultatai ir susiję rodikliai atsižvelgiant į veikla grindžiamo valdymo sistemą

Ekonomikos ir finansų generalinio direktorato veiklos rūšies „tarptautiniai ekonomikos ir finansų reikalai“ tikslas „makrofinansinės pagalbos trečiosioms šalims teikimas siekiant spręsti jų mokėjimų balanso krizę ir atkurti išorės skolos tvarumą“ yra susijęs su bendru tikslu – „skatinti gerovę už Europos Sąjungos ribų“.

Susiję rodikliai: einamosios sąskaitos balansas BVP procentine išraiška, išorės skola BVP procentine išraiška ir oficialios atsargos prekių ir paslaugų importo mėnesiais.

5.4. Įgyvendinimo metodas (orientacinis)

X *Centralizuotas valdymas*

X tiesioginis, vykdomas Komisijos

netiesioginis, perduodama:

vykdomosioms įstaigoms

Bendrijų įsteigtoms įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 185 straipsnyje

nacionalinei (-ėms) viešojo sektoriaus įstaigai (-oms) arba viešąsias paslaugas teikiančiai (-čioms) įstaigai (-oms)

Pasidalijamasis arba decentralizuotas valdymas

kartu su valstybėmis narėmis

kartu su trečiosiomis šalimis

Bendras valdymas su tarptautinėmis organizacijomis (nurodyti)

Pastabos:

6. STEBĖSENA IR VERTINIMAS

6.1. Stebėsenos sistema

Vykdomus veiksmus stebės Komisijos tarnybos atsižvelgdamos į makroekonominės ir struktūrinės politikos priemones, dėl kurių bus susitarta su Armėnijos valdžios institucijomis ir kurios bus įtrauktos į susitarimo memorandumą. Valdžios institucijų bus prašoma Komisijos tarnyboms reguliariai atsiskaityti apie šias priemones. Europos Komisijos delegacija Jerevane taip pat teiks su pagalbos stebėseną susijusių klausimų ataskaitas. Komisijos tarnybos palaikys glaudžius ryšius su TVF ir Pasaulio banku, kad iš šių organizacijų pasisemtų patirties.

6.2. Vertinimas

6.2.1. Ex-ante vertinimas

Ex-ante vertinimą atliko Komisijos tarnybos (Ekonomikos ir finansų generalinio direktorato D3 skyrius).

6.2.2. Priemonės, kurių buvo imtasi atlikus tarpinį arba ex-post vertinimą (panašios ankstesnės veiklos patirtis)

Armėnijai pirmiau suteiktos makrofinansinės pagalbos operacijos *ex-post* vertinimas buvo atliktas 2004 m. Taip pat atlikti kitos buvusios Tarybų Sąjungos nepriklausomos valstybės (Tadžikistano) ir kitų Vakarų Balkanų šalių (Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos) *ex-post* vertinimai. Šių vertinimų rezultatais galima pasinaudoti vykdant dabartinę operaciją Armėnijoje.

Atliktuose vertinimuose daroma išvada, kad makrofinansinės pagalbos operacijomis prisidedama (nors kartais nežymiai ir netiesiogiai) prie pagalbą gaunančios šalies išorės tvarumo gerinimo, makroekonominio stabilumo ir struktūrinių reformų pažangos. Daugeliu atvejų makrofinansinės pagalbos operacija turėjo teigiamą poveikį pagalbą gaunančios šalies mokėjimų balansui ir padėjo sušvelninti biudžeto suvaržymus. Jos taip pat turėjo įtakos šiek tiek didesniai ekonomikos augimui.

6.2.3. Būsimo vertinimo sąlygos ir dažnumas

Nepriklausomą Armėnijai suteiktos pagalbos *ex-post* vertinimą planuojama atlikti pagal Ekonomikos ir finansų generalinio direktorato daugiametę vertinimo programą. Jis bus atliktas po vienerių arba dvejų metų pasibaigus įgyvendinimo laikotarpiui.

7. KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIEMONĖS

Komisijos tarnybos vykdo nuolatinę finansinių ir administracinių procedūrų veiklos vertinimo programą visose trečiojoje šalyse, gaunančiose Bendrijos makrofinansinę pagalbą, siekdamos laikytis Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo Finansinio reglamento reikalavimų.

Armėnijoje Komisijos tarnybos, padedamos tinkamus įgaliojimus turinčių išorės ekspertų, 2004 m. vertino su tokia pagalba susijusių finansinių ir administracinių procedūrų patikimumą ir priėjo prie išvados, kad iš esmės sąlygos tenkinamos. Vis dėlto vertinant nustatytos kelios sritys, kuriose reikalingi patobulinimai; jie ypač reikalingi vidaus kontrolės ir informacinių technologijų saugumo srityje. Europos Komisija užsakys naują veiklos vertinimą. Jo rezultatais bus naudojamosi siekiant apibrėžti konkrečias su pagalbos išmokėjimu sietinas politines priemones, kad būtų sustiprintas Armėnijos valstybės finansų valdymo sistemų veiksmingumas, skaidrumas ir patikimumas.

Į siūlomą makrofinansinės pagalbos Armėnijai teisinį pagrindą taip pat įtraukta nuostata dėl sukčiavimo prevencijos priemonių. Šios priemonės bus išsamiai išdėstytos susitarimo memorandume ir dotacijos ir (arba) paskolos susitarimuose. Planuojama, kad bus numatytos kelios konkrečios politikos sąlygos, taikomos teikiant pagalbą, daugiausia valstybės finansų valdymo srityje, siekiant stiprinti pagalbos veiksmingumą, skaidrumą ir patikimumą. Makrofinansinei pagalbai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, įskaitant Europos kovos su sukčiavimu tarnybą (OLAF), ir Europos Audito Rūmai.

8. IŠSAMI INFORMACIJA APIE IŠTEKLIUS

8.1. Pasiūlymo tikslai vertinant pagal finansines išlaidas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

(Nurodyti tikslų, priemonių ir rezultatų pavadinimus)	Rezultato rūšis	Vid. išlaidos	2009 metai		2010 metai		2011 metai		2012 metai		n+4 metai		n+5 metai ir vėliau		IŠ VISO	
			Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų
VEIKLOS TIKSLAS Nr. 1																
1 priemonė. Mokėjimų balanso / biudžeto parama Armėnijai.																
- 1 rezultatas	Garantijų fondo atidėjimai	0	0	.0						5,85						
- 2 rezultatas																
2 priemonė. Veiklos vertinimo atnaujinimas.																
- 1 rezultatas	Ataskaita		1	0,05												
1 tikslo tarpinė suma				0,05						5,85						
VEIKLOS TIKSLAS Nr. 2 ¹																

1 priemonė																
- 1 rezultatas																
2 tikslo tarpinė suma																
VEIKLOS TIKSLAS Nr. n ¹																
n tikslo tarpinė suma																
IŠ IŠLAIDŲ VISO				0,05												
											5,85					

8.2. Administracinės išlaidos

8.2.1. Žmogiškųjų išteklių skaičius ir rūšis

Etatų rūšys		Darbuotojai, skiriami priemonei valdyti iš esamų ir (arba) papildomų išteklių (etatų arba visos darbo dienos ekvivalentų skaičius)					
		2009 metai	n+1 metai	n+2 metai	n+3 metai	n+4 metai	n+5 metai
Pareigūnai arba laikinieji darbuotojai ¹² (XX 01 01)	A*/AD	1/3	1/3				
	B*, C*/AST						
Darbuotojai, finansuojami ¹³ XX 01 02 str.	pagal						
Kiti darbuotojai ¹⁴ , finansuojami XX 01 04/05 str.	pagal						
IŠ VISO		1/3	1/3				

8.2.2. Užduočių, susijusių su priemone, aprašymas

Be kita ko, parengti susitarimo memorandumus ir dotacijos ir (arba) paskolos susitarimus ir (arba) dėl jų susitarti, palaikyti ryšius su valdžios institucijomis ir tarptautinėmis finansų institucijomis, stebėti šalies gavėjos ekonominę ir struktūrinę politiką, vyksti į patikrinimo komandiruotes ir rengti Komisijos tarnybų ataskaitas bei Komisijos procedūras, susijusias su pagalbos valdymu.

8.2.3. Žmogiškųjų išteklių (numatytų teisės aktais) šaltiniai

- X Šiuo metu programos valdymui skirti etatai, kuriuos reikia pakeisti arba pratęsti.
- Etatai, pagal MPS (metinę politikos strategiją) ir (arba) PBP (preliminarų biudžeto projektą) iš anksto skirti n-tiesiems metams.
- Etatai, kurių bus prašoma kitos MPS ir (arba) PBP procedūros metu.
- Etatai, kurie bus perskirstyti naudojant valdymo tarnybos išteklius (vidinis perskirstymas).
- Etatai, reikalingi n-tiesiems metams, tačiau nenumatyti tų metų MPS ir (arba) PBP.

¹² Kurių išlaidos NEĮSKAIČIUOTOS į orientacinę sumą.

¹³ Kurių išlaidos NEĮSKAIČIUOTOS į orientacinę sumą.

¹⁴ Kurių išlaidos įskaičiuotos į orientacinę sumą.

8.2.4. Į orientacinę sumą įskaičiuotos kitos administracinės išlaidos (XX 01 04/05 – Administracinio valdymo išlaidos)

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

01 03 02 biudžeto eilutė Makroekonominė parama	n metai	n+1 metai	n+2 metai	n+3 metai	n+4 metai	n+5 metai ir vėliau	IŠ VISO
1. Techninė ir administracinė pagalba (įskaitant susijusias išlaidas darbuotojams)							
Vykdomosios įstaigos ¹⁵							
Kita techninė ir administracinė pagalba							
- <i>intra muros</i>							
- <i>extra muros</i>							
1) veiklos vertinimas	0,050						
2) Ex-post vertinimas		0,250					
Iš viso techninei ir administracinei pagalbai	0,050	0,250					

8.2.5. Į orientacinę sumą neįskaičiuotos finansinės išlaidos žmogiškiems ištekliams ir susijusios išlaidos

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Žmogiškųjų išteklių rūšis	n metai	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5

¹⁵ Prie atitinkamos (-ų) vykdomosios (-ųjų) įstaigos (-ų) reikėtų pateikti nuorodą į konkrečią finansinę teisės akto pažymą.

		metai	metai	metai	metai	metai ir vėliau
Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai (XX 01 01)	0,030	0,030				
Pagal XX 01 02 str. finansuojami darbuotojai (pagalbiniai darbuotojai, deleguotieji nacionaliniai ekspertai, pagal sutartis dirbantys darbuotojai ir kt.) (nurodyti biudžeto eilutę)						
Iš viso žmogiškųjų išteklių ir susijusių išlaidų (NEĮSKAIČIUOTŲ orientacinę sumą)	0,030	0,030				

Apskaičiuota – *Pareigūnai ir laikinieji tarnautojai*

Prireikus pateikti nuorodą į 8.2.1 punktą.

NETAIKOMA

Apskaičiuota – *Pagal XX 01 02 str. finansuojami darbuotojai*

Prireikus pateikti nuorodą į 8.2.1 punktą.

NETAIKOMA

8.2.6. *Į orientacinę sumą neįskaičiuotos kitos administracinės išlaidos*

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2009 metai	n+1 metai	n+2 metai	n+3 metai	n+4 metai	n+5 metai ir vėliau	IŠ VISO
XX 01 02 11 01 – Komandiruotės	0,020	0,010					0,030
XX 01 02 11 02 – Posėdžiai ir konferencijos							

XX 01 02 11 03 – Komitetai ¹⁶							
XX 01 02 11 04 – Tyrimai ir konsultacijos							
XX 01 02 11 05 – Informacinės sistemos							
2. Iš viso kitų valdymo išlaidų (XX 01 02 11)							
3. Kitos administracinio pobūdžio išlaidos (patikslinti nurodant biudžeto eilutę)							
Iš viso administracinių išlaidų, išskyrus žmogiškųjų išteklių ir susijusias išlaidas, (NEĮSKAIČIUOTŲ į orientacinę sumą)	0,020	0,010					0,030

Apskaičiuota – Į orientacinę sumą neįskaičiuotos kitos administracinės išlaidos

Trys vieno/dviejų asmenų komandiruotės

¹⁶ Nurodyti komiteto rūšį ir kuriai grupei jis priklauso.